

Polacy na temat imigrantów

Raport z badania ilościowego
przeprowadzonego dla ZPP

& PARTNERS
Naisson

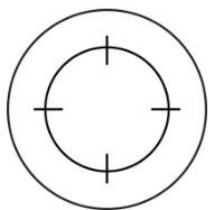
Spis treści

OPIS BADANIA	3
PODSUMOWANIE	5
WYNIKI	
OPINIA POLAKÓW NA TEMAT PRZYJĘCIA IMIGRANTÓW	6
NARODY BLISKIE I DALEKIE POLAKOM	12
ANEKS	
Charakterystyka próby	18

Opis badania

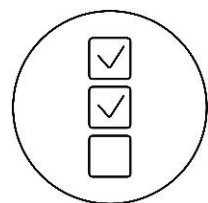
Maison & PARTNERS

Opis badania

GŁÓWNY CEL BADANIA

Poznanie opinii Polaków na temat przyjęcia imigrantów różnych narodowości (porównanie wyników z poprzednią falą badania przeprowadzoną w 2016 r.) oraz postrzeganie przez nich wybranych narodowości.

METODA/ PRÓBA

Badanie przeprowadzono metodą CAWI na Ogólnopolskim Panelu Badawczym Ariadna.

Badanie zrealizowano na ogólnopolskiej próbie losowo-kwotowej. Kwoty zostały dobrane wg. reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku, wykształcenia i wielkości miejsca zamieszkania:

- a) Pierwsza fala, styczeń 2016, N=1268;
- b) Druga fala, marzec 2017, N=1072.

Pierwsza fala badania (2016) dotyczyła opinii na temat przyjmowania imigrantów przez Polskę. Te pytania zostały powtórzone w drugiej fali badania (2017). Druga fala badania została dodatkowo uzupełniona o pytania dotyczące postrzegania osób różnych narodowości – te dane pochodzą tylko z 2017 roku.

Podsumowanie

- Spośród 14 narodów, które pojawiły się w badaniu Polacy są najbardziej otwarci na przyjmowanie jako imigrantów naszych najbliższych sąsiadów: Ukraińców, Czechów, Słowaków i Litwinów, z czego zdecydowanie największa otwartość jest wobec Ukraińców (w 2016 roku popierało to 33%, a w 2017 – 26%).
- Niestety poparcie wobec przyjmowania jako emigrantów spadło w przypadku niemal wszystkich grup na przestrzeni ostatniego roku: w przypadku Ukraińców z 33% w 2016 do 26% w 2017, w przypadku Czechów z 24% do 19%, a Białorusinów z 14% do 9%. Poparcie dla naszych wschodnich i południowych sąsiadów jest zdecydowanie większe niż poparcie dla imigrantów z krajów afrykańskich (7%) lub Bliskiego Wschodu (5%), aczkolwiek w przypadku tych grup poparcie nieznacznie wzrosło w porównaniu z 2016 rokiem.
- Polacy są również otwarci wobec idei przyznania Ukraińcom przebywającym w Polsce obywatelstwa. Połowa Polaków popiera takie rozwiązanie, szczególnie gdy w pytaniu nastąpi odwołanie do sytuacji, w jakiej znaleźli się Polacy w 1982 roku w USA. Również duże poparcie wzbudza rozwiązanie, w którym Polakom przebywającym aktualnie w Polsce przyznawane byłoby prawo pobytu, a po 15 latach obywatelstwo – obecnie 54% jest za takim rozwiązaniem. Poparcie to jednak nieco spadło w porównaniu z 2016 rokiem kiedy 61% Polaków było za takim rozwiązaniem.
- Ukraińcy wywołują w Polakach ambiwalentne odczucia – równie duża grupa ma do nich pozytywny stosunek (27%), co negatywny (25%). Zdecydowanie mniej pozytywny stosunek mają Polacy do osób z krajów Afrykańskich (15% deklaruje, że je lubi, a aż 50%, że nie lubi). W przypadku osób z Bliskiego Wschodu (Syryjczycy i Irakijczycy) jest jeszcze mniej Polaków wyrażających pozytywny stosunek do tych osób (7-8%). Ukraińcy są postrzegani jako podobni do Polaków i zdecydowanie bardziej pozytywnie na wielu wymiarach od Syryjczyków (min. bardziej uprzejmi, życzliwi, uczciwi, zaradni, wykształceni). Widać również, że pozytywne postrzeganie Ukraińców wzrasta wraz z kontaktem z nimi: osoby, które osobiście znają jakiegoś Ukraińca są bardziej przychylne wobec tego narodu niż te, które znają ich tylko z widzenia lub słyszenia, a zdecydowanie bardziej od tych, które nie znają nikogo tej narodowości.

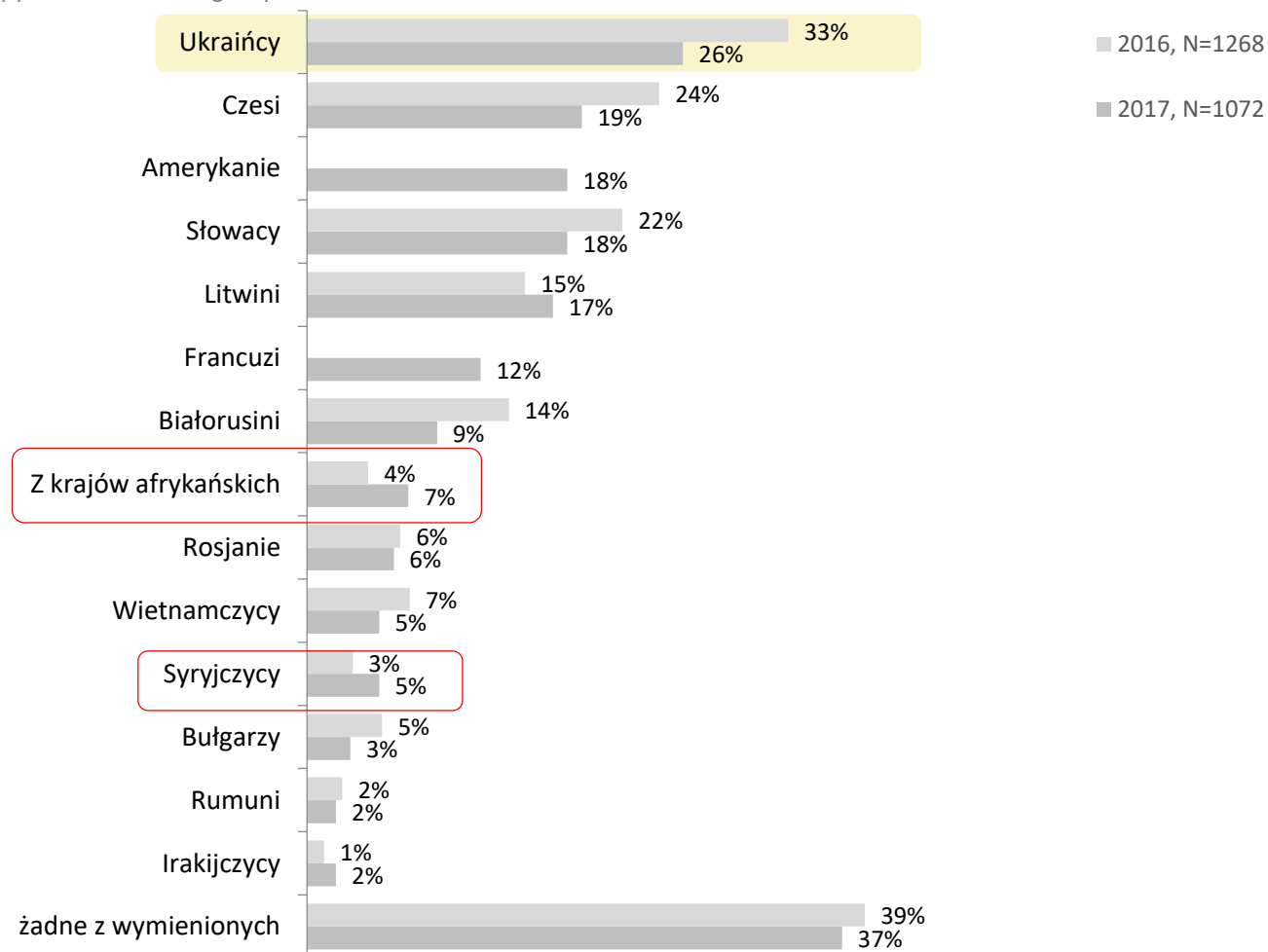
Opinia Polaków na temat przyjęcia imigrantów

Naison & PARTNERS

Preferencje Polaków wobec narodowości imigrantów przyjmowanych przez Polskę (2016-17)

7

Jakiej narodowości powinni być Twoim zdaniem imigranci przyjmowani do Polski?
pytanie wielokrotnego wyboru

Przeprowadzone badanie pokazało, że największa otwartość Polaków wobec potencjalnych imigrantów dotyczy obywateli Ukrainy – 26% uważa, że imigranci z tego kraju powinni być przyjmowani przez Polskę (pomiar z 2017 roku). W dalszej kolejności są Czesi (19%), Słowacy (18%) i Litwini (17%) – czyli nasi najbliżsi sąsiedzi.

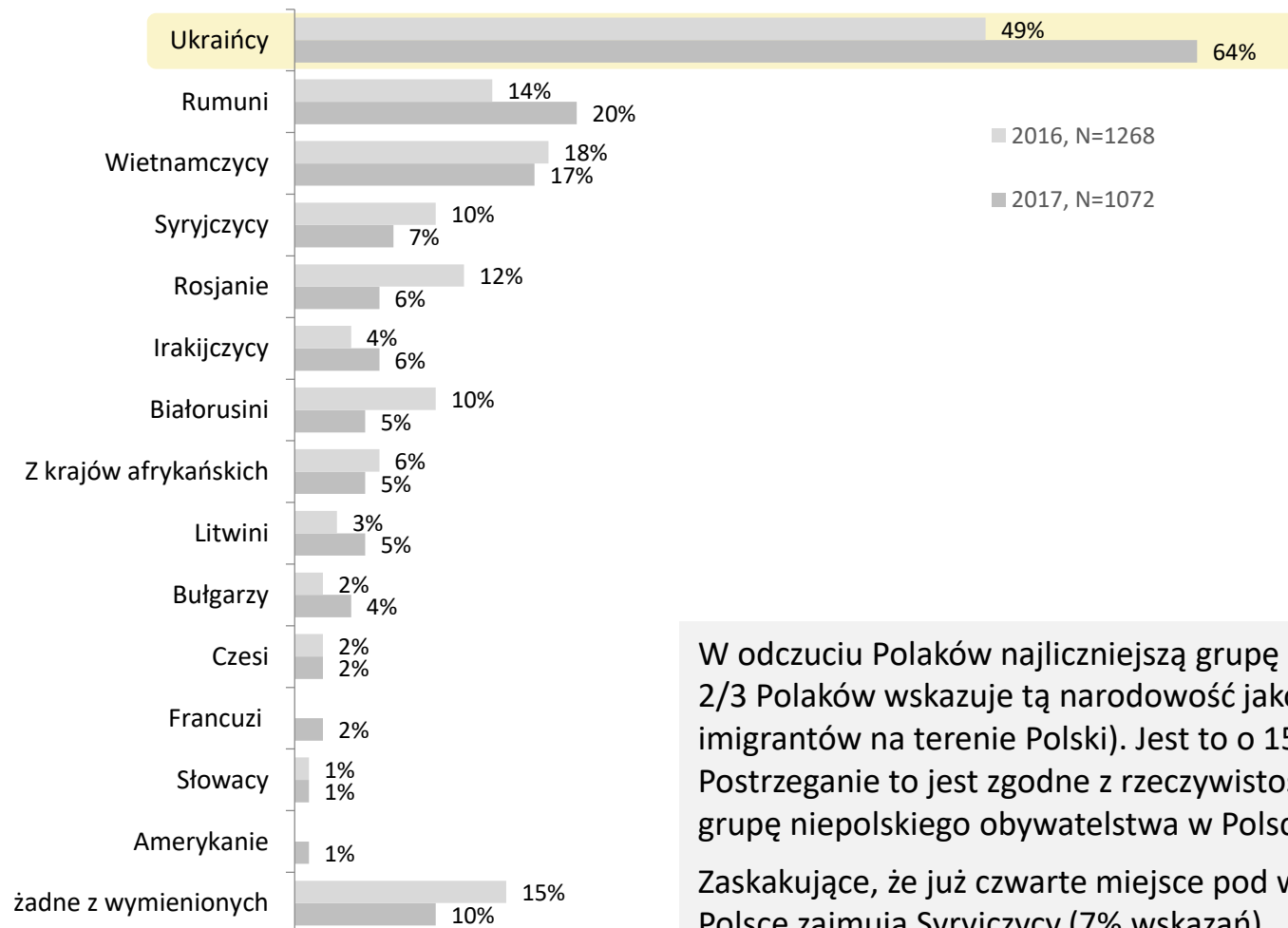
Jednak w porównaniu do zeszłego roku **zmniejszyła się otwartość Polaków wobec przyjęcia imigrantów z niemalże wszystkich krajów**. W przypadku imigrantów z Ukrainy odsetek Polaków popierających przyjęcie ich do Polski spadł o 7 p.p.

Co ciekawe, mimo zdecydowanie mniejszej otwartości Polaków wobec imigrantów z krajów afrykańskich oraz Syrii czy Iraku, nieznacznie wzrosło poparcie co do przyjęcia imigrantów z tych krajów. Może to być spowodowane m.in. nagłośnieniem tematyki kryzysu uchodźczego wśród Polaków, na co wskazywałoby istnienie stosunkowo częstego przekonania, że jedną z najliczniejszych narodowości imigrantów w Polsce stanowią Syryjczycy i Irakijczycy (zob. s. 8).

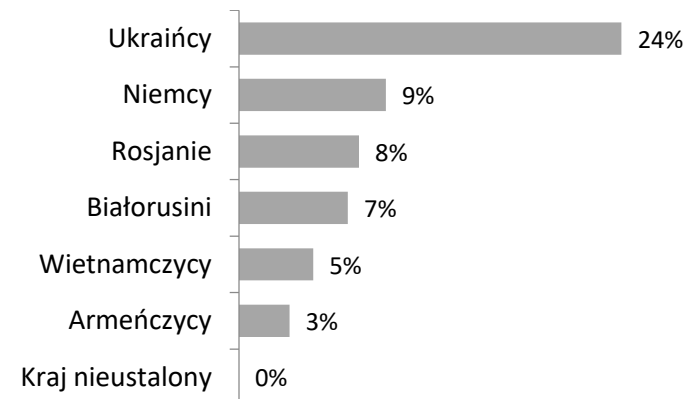
Liczebności imigrantów na terenie Polski z perspektywy Polaków

8

Jak Ci się wydaje, jakie narodowości imigrantów, przebywających obecnie na terenie Polski, są najliczniejsze?
pytanie wielokrotnego wyboru

Ludność według kraju obywatelstwa
niepolskiego w 2011 r. (*)

(*) Źródło:

http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/lu_d_raport_z_wynikow_NSP2011.pdf

W odczuciu Polaków najliczniejszą grupę imigrantów stanowią Ukraińcy (ponad 2/3 Polaków wskazuje tą narodowość jako jedną z najliczniejszych narodowości imigrantów na terenie Polski). Jest to o 15 p.p. więcej niż w zeszłym roku. Postrzeganie to jest zgodne z rzeczywistością – Ukraińcy stanowią najliczniejszą grupę niepolskiego obywatelstwa w Polsce.

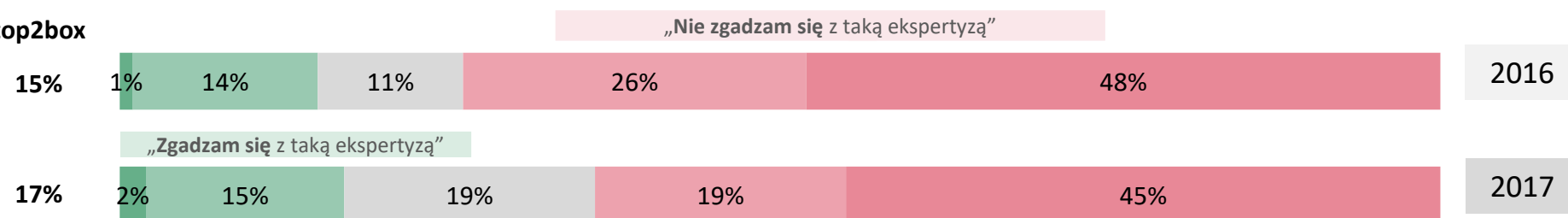
Zaskakujące, że już czwarte miejsce pod względem liczebności imigrantów w Polsce zajmują Syryjczycy (7% wskazań).

*Dane pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

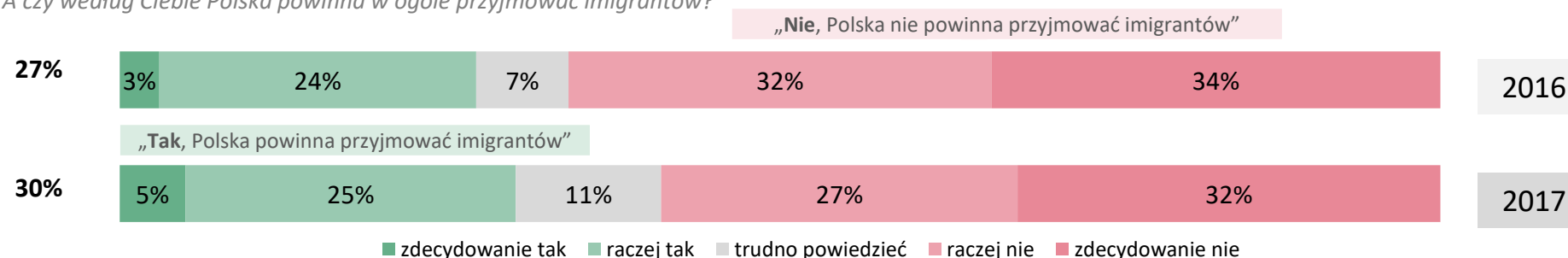
Opinia Polaków na temat przyjmowania imigrantów

Zdaniem różnych ekspertów, m. in. Narodowej Rady Ludnościowej przy premierze RP, aby utrzymać optymalny poziom wzrostu gospodarczego Polska powinna przyjąć do końca 2050 roku około 5 milionów imigrantów z różnych krajów. Na ile ty osobiście zgadzasz się z taką ekspertyzą?

top2box

A czy według Ciebie Polska powinna w ogóle przyjmować imigrantów?

2016, N=1268
2017, N=1072

Wyniki badania z 2017 roku wskazują, że poparcie Polaków dla opinii ekspertów Narodowej Rady Ludności w kwestii przyjęcia przez Polskę do 2050 r. około 5 milionów imigrantów nieznacznie się zmieniła w kierunku nieco większego przyzwolenia na przyjęcie do Polski imigrantów z innych państw. Ponadto przeciwko przyjęciu imigrantów do Polski opowiadało się w 2016 roku ponad 65% Polaków, to w chwili obecnej taką opinię wyraża 59%, czyli grupa przeciwników się zmniejszyła. Warto jednak podkreślić, że w przypadku obu opinii wzrosła grupa osób, które nie mają jednoznacznej opinii w badanych kwestiach – przesuniecie nastąpiło z opinii negatywnych do braku opinii (odpowiedź „trudno powiedzieć”).

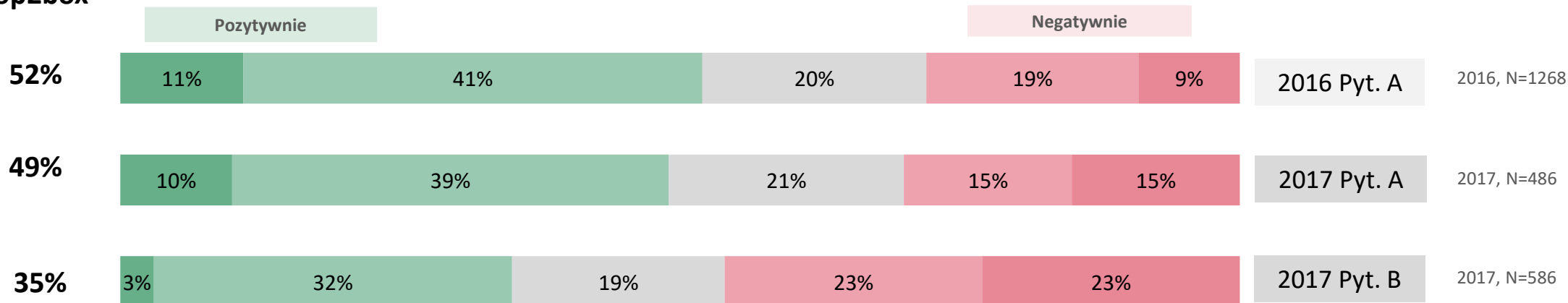
Top2box: suma odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”.

Opinia Polaków na temat przyznania Ukraińcom prawa stałego pobytu

10

Pyt. A. Jak oceniasz pomysł, by **wszystkim Ukraińcom, którzy przebywają aktualnie na terenie Polski, przyznać prawo stałego pobytu**, na podobnej zasadzie jak uczyniły to Stany Zjednoczone (USA) w 1982 roku dla Polaków, którzy tam wtedy przebywali?

top2box

Pyt. B. Jak oceniasz pomysł, by wszystkim Ukraińcom, którzy przebywają aktualnie na terenie Polski przyznać prawo stałego pobytu?

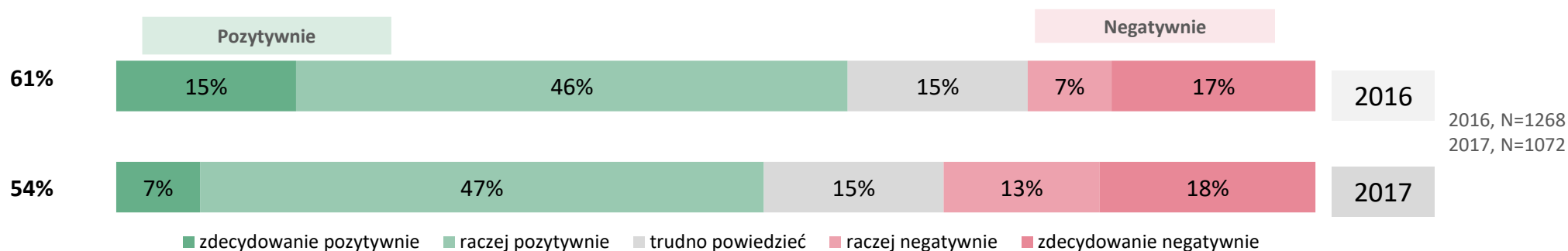
Zadane w 2016 roku pytanie o gotowość Polaków na przyznanie wszystkim Ukraińcom przebywającym obecnie w Polsce prawa stałego pobytu zostało w 2017 roku zadane w dwóch wersjach: z odniesieniem do doświadczeń Polaków w USA (1/2 respondentów) oraz bez takiego odniesienia (1/2 respondentów).

W przypadku pytania z odniesieniem do doświadczeń Polaków w USA, opinia Polaków na temat przyznania Ukraińcom prawa stałego pobytu nie uległa na przełomie ostatniego roku znacznej zmianie (52% za w 2016 roku i 49% za w 2017 roku – lekkie obniżenie poparcia). Sformułowanie pytania i jego kontekst ma tu jednak ogromne znaczenie. W przypadku kiedy pytanie jest przedstawione w kontekście sytuacji Polaków w 1982 roku w czasach emigracji do Stanów Zjednoczonych, blisko 50% wyraża pozytywną opinię na temat przyznania Ukraińcom prawa stałego pobytu. Jednak kiedy nie zostaje zarysowany żaden kontekst, to taką pozytywną opinię wyraża już tylko 35% Polaków.

Opinia Polaków na temat przyznania Ukraińcom prawa stałego pobytu po 15 latach w Polsce

11

Jak oceniasz pomysł, by wszystkim Ukraińcom, którzy przebywają aktualnie na terenie Polski, przyznać prawo stałego pobytu oraz możliwość ubiegania się o polskie obywatelstwo po 15 latach zamieszkiwania na terenie Polski?

Poparcie dla przyznawania Ukraińcom możliwości otrzymania od razu prawa stałego pobytu a po 15 latach przebywania w Polsce obywatelstwa osłabiło się na przestrzeni ostatniego roku. Poparcie to spadło z 61% w 2016 do 54% w 2017 roku. Wzrosła również grupa przeciwników takiego rozwiązania z 24% do 31% obecnie.

Narody bliskie i dalekie Polakom

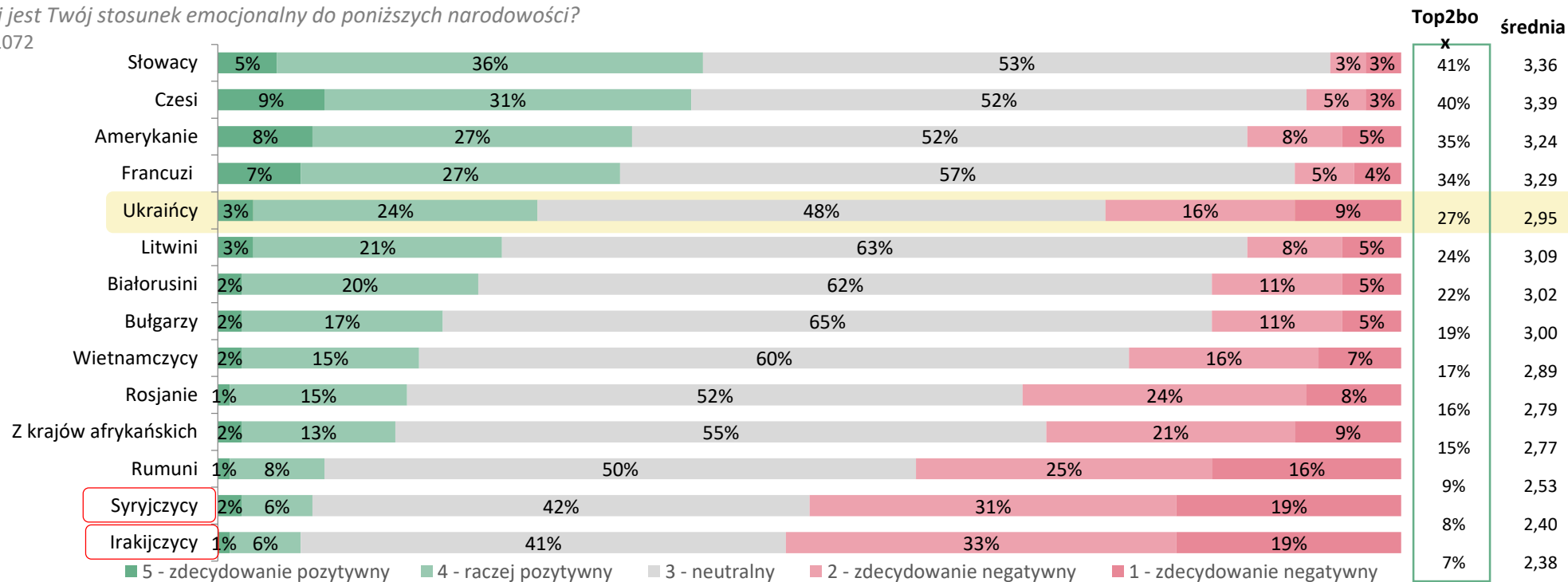
Maison & PARTNERS

Stosunek emocjonalny Polaków do Ukraińców na tle innych narodów (2017)

13

Jaki jest Twój stosunek emocjonalny do poniższych narodowości?

N=1072

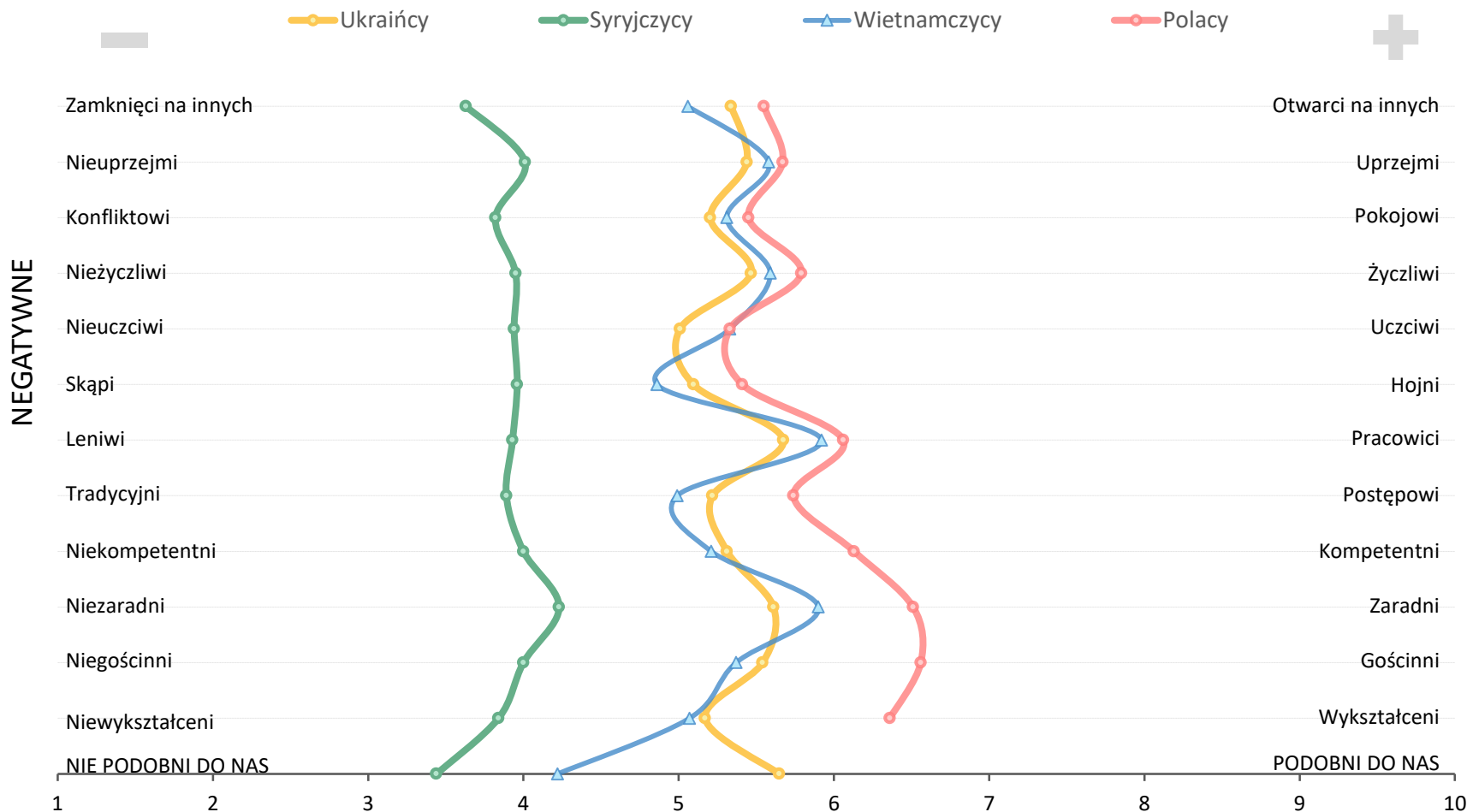
Najbliżsi sąsiedzi Polski – Słowacy i Czesi – to narody, które u 41% Polaków wywołują pozytywne emocje. W czołówce pozytywnie postrzeganych narodowości znajdują się również Amerykanie (35%) i Francuzi (34%). W stosunku do Ukraińców Polacy mają najbardziej ambiwalentny stosunek – mimo że są odbierani pozytywnie przez co trzeciego Polaka, to równocześnie u 25% wzbudzają negatywne emocje.

Zdecydowanie u najliczniejszej grupy Polaków (około połowy) negatywne emocje wywołują mieszkańcy Bliskiego Wschodu: Irakijczycy i Syryjczycy.

Postrzeganie Ukraińców przez Polaków na tle innych narodów

14

Poniżej zostały przedstawione różne wymiary opisujące ludzi. Na ile Twoim zdaniem pasują one do...?
N=1072

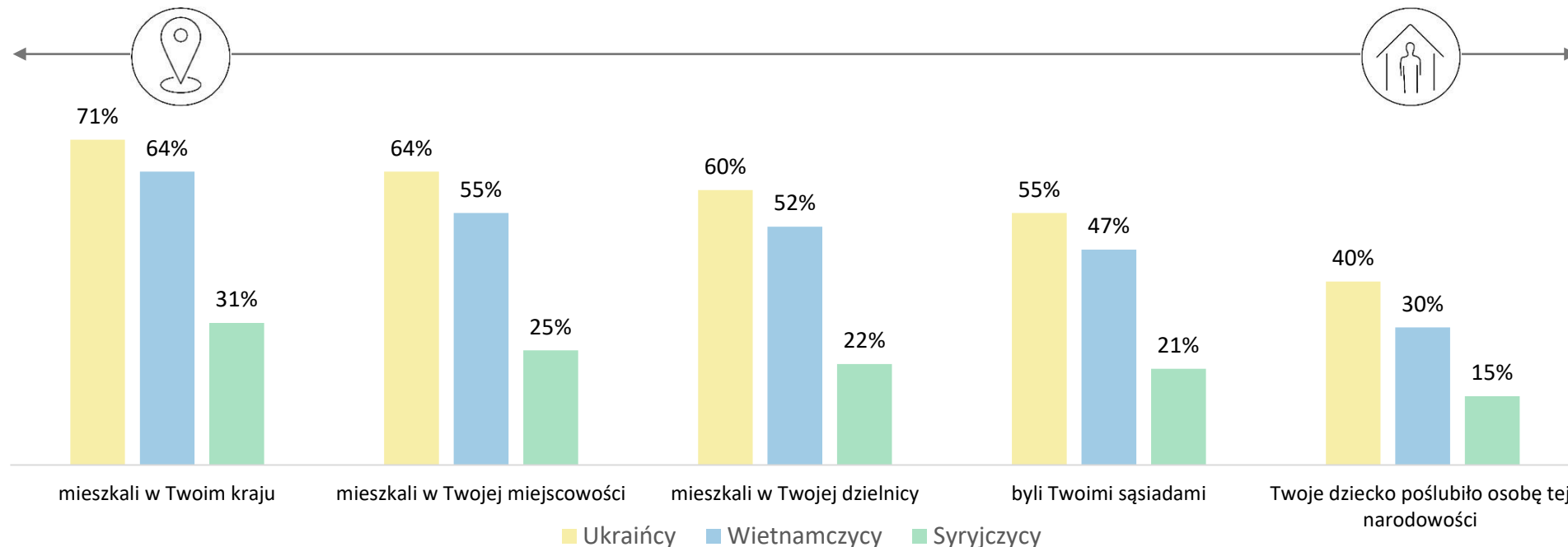
Spośród trzech grup wybranych do badania postrzegania (Ukraińcy, Wietnamczycy i Syryjczycy), narodem, który wywołuje w Polakach zdecydowanie najwięcej negatywnych skojarzeń są Syryjczycy. Na tle innych ocenianych narodowości – Ukraińców, Wietnamczyków – jest to naród postrzegany przez Polaków znacznie gorzej na każdym wymiarze. Nieznacznie lepiej w porównaniu do innych wymiarów Syryjczycy zostali ocenieni pod względem zaradności, co może być powiązane z zaradnością w kontekście ostatnich migracji do krajów Europy.

Ukraińcy to naród oceniany dosyć pozytywnie ale zawsze gorzej od nas samych, Polaków. Równocześnie jest to narodowość, która została oceniona jako najbardziej podobna do Polaków w porównaniu do pozostałych dwóch grup (średnia 5,7 na 10-stopniowej skali; 4,22 – Wietnamczycy i 3,44 – Syryjczycy).

Co ciekawe, pod niektórymi względami nieznacznie lepiej od Ukraińców postrzegani są Wietnamczycy. Jest to naród postrzegany jako bardziej uprzejmy i życzliwy, pracowity i zaradny od Ukraińców, ale zdecydowanie mniej podobny do nas Polaków.

Otwartość Polaków na Ukraińców na tle innych narodów

Czy zgodziłbyś/zgodziłabyś się, aby...?
N=1072

Skala dystansu społecznego (tzw. skala Bogardusa) pokazuje, że w przypadku trzech badanych narodowości (Ukraińców, Wietnamczyków i Syryjczyków) im mniejszy dystans społeczny, tym mniejsza otwartość wobec każdej z tych grup. Największe przyzwolenie jest wobec zamieszkania tych grup w Polsce, a równocześnie przy zmniejszaniu się tego dystansu (np. bycie sąsiadem), zmniejsza się przyzwolenie dla przedstawicieli każdej z badanych grup. Zdecydowanie największą otwartość mają Polacy wobec Ukraińców, zaraz po nich są Wietnamczycy. Natomiast najmniej Polacy otwarci są wobec Syryjczyków. Na przykład akceptację dla sąsiada z Ukrainy deklaruje 55% Polaków, ale dla sąsiada z Syrii już tylko 21%.

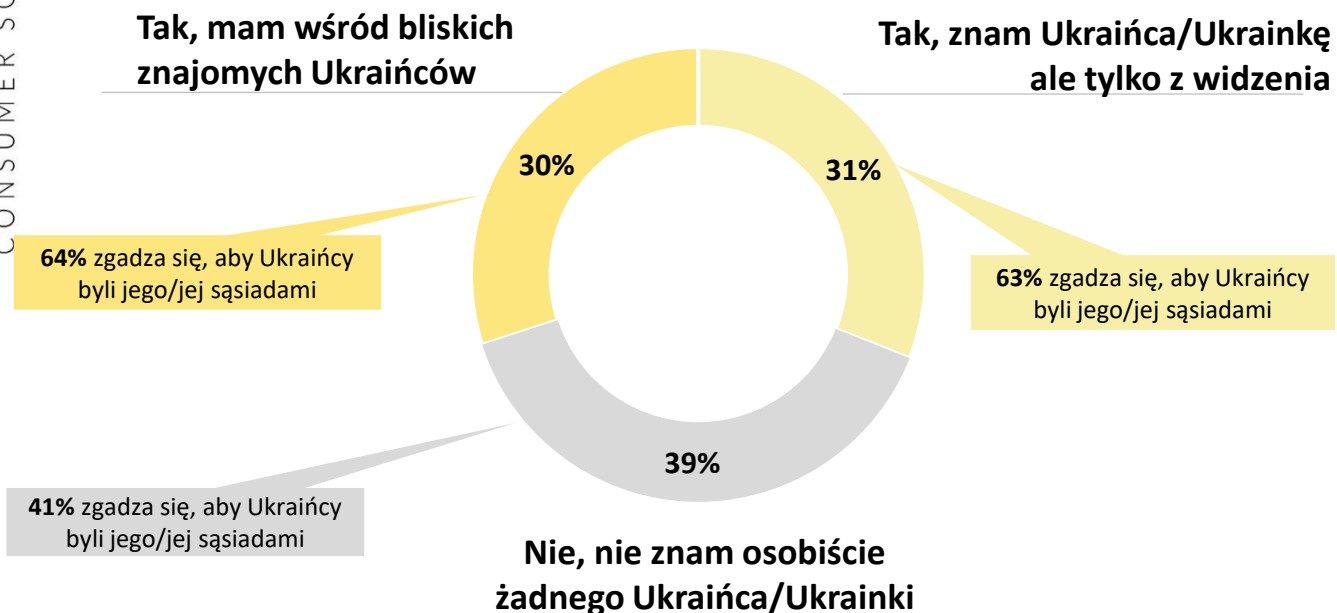
Co ciekawe, narodem względem którego jesteśmy stosunkowo otwarci są Wietnamczycy, w przypadku których 64% Polaków zgadza się, aby zamieszkali oni w Polsce, a co trzeci Polak deklaruje, że zgodziłby się, aby jego dziecko poślubiło Wietnamczyka/Wietnamkę.

Znajomość Ukraińców wśród Polaków

16

Czy znasz osobiście jakiegoś Ukraińca?

N=1072

ŚREDNIA OCENA UKRAIŃCÓW

na skali 1-10

	(1)	(2)	(3)
leniwi/pracowici	6,18	5,81	5,17
nieżyczliwi/życzliwi	6,06	5,64	4,86
konfliktowi/pokojowi	5,83	5,27	4,67
niewykształceni/wykształceni	5,59	5,22	4,81

(1) Tak, mam wśród bliskich znajomych

(2) Tak, znam ... z widzenia

(3) Nie, nie znam osobiście ...

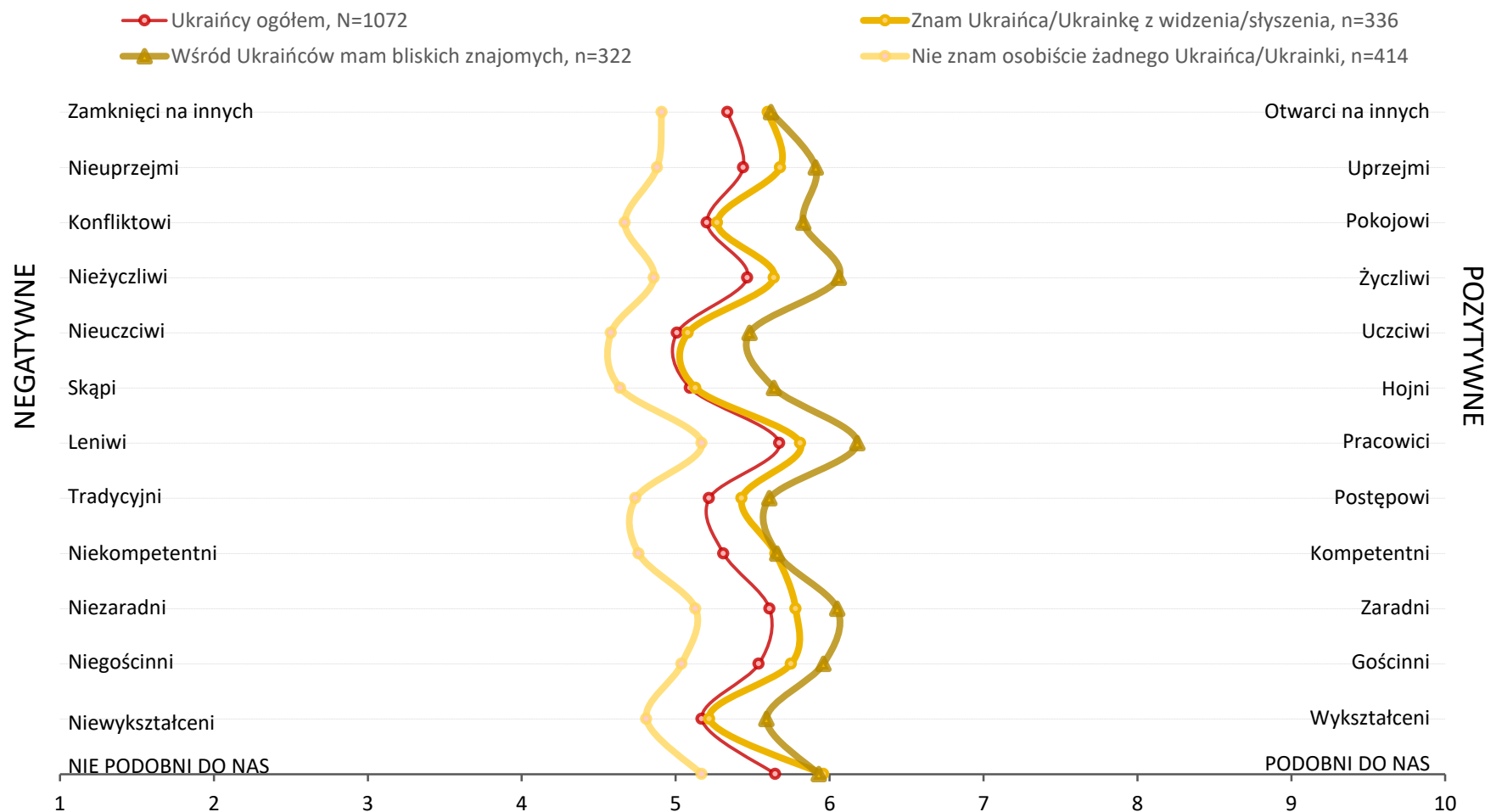
61% Polaków twierdzi, że zna jakiegoś Ukraińca przynajmniej z widzenia, z czego 30% Polaków twierdzi, że ma wśród bliskich znajomych Ukraińców.

Polacy, którzy mają wśród znajomych Ukraińców mają równocześnie zdecydowanie bardziej pozytywne opinie o nich, szczególnie w porównaniu do tych, którzy nie znają osób tej narodowości. Kontakt (zarówno bliższy, jak i dalszy) sprzyja postrzeganiu Ukraińców jako bardziej pracowitych, życzliwych, pokojowych i wykształconych. Znajomość Ukraińców sprzyja jednocześnie otwartości Polaków względem tej narodowości – wśród osób, które znają Ukraińców przynajmniej z widzenia 2/3 wyraża zgodę, aby Ukraińcy byli jego sąsiadami. Natomiast wśród osób, które nie znają żadnego Ukraińca odsetek osób aprobujących taką sytuację jest znacznie niższy i wynosi 40%.

Postrzeganie Ukraińców przez Polaków a znajomość Ukraińców

17

Poniżej zostały przedstawione różne wymiary opisujące ludzi. Na ile Twoim zdaniem pasują one do Ukraińców, Syryjczyków, Wietnamczyków i Polaków?

W tych trzech grupach Polaków – mających wśród Ukraińców bliskich znajomych, znających Ukraińców z widzenia i w ogóle nie znających osobiście żadnego Ukraińca – widoczne są wyraźne różnice w postrzeganiu Ukraińców na wszystkich ocenianych wymiarach. **Grupa osób, która zna jakiegoś Ukraińca/Ukraińkę ocenia ten naród w bardziej korzystnym świetle niż osoby, które znają Ukraińców co najwyżej z widzenia, a zdecydowanie bardziej pozytywnie niż ci, którzy w ogóle nie znają żadnego Ukraińca osobiście.**

Kontakt z Ukraińcami, nawet dosyć powierzchowny (z widzenia lub ze słyszenia) powoduje postrzeganie ich jako bardziej podobnych do nas Polaków. Brak kontaktu ma odwrotne konsekwencje – widzi się ten naród jako wyraźnie mniej podobny do nas.

Na wykresie zostały przedstawione średnie odpowiedzi udzielonych na skali od 1 do 10.

Charakterystyka próby

STRUKTURA PRÓBY		N	%
		1072	100%
Płeć	Kobieta	564	53%
	Mężczyzna	508	47%
Wiek	18-24 lata	148	14%
	25-34 lata	216	20%
	35-44 lata	171	16%
	45-54 lata	195	18%
	55 lat lub więcej	342	32%
Wykształcenie	Podstawowe lub gimnazjalne	289	27%
	Zasadnicze zawodowe	236	22%
	Średnie	251	23%
	Pomaturalne lub policealne	102	10%
	Licencjat i studia wyższe	193	18%
Stan cywilny	Singiel(ka), bez stałej partnerki/stałego partnera	290	27%
	W związku małżeńskim	542	51%
	W związku nieformalnym	185	17%
	Wdowiec / wdowa	55	5%
Status zawodowy	Pracuję na umowę o pracę	417	40%
	Pracuję na umowę zlecenie	51	5%
	Pracuję na umowę o dzieło	6	1%
	Prowadzę własną działalność gospodarczą	57	5%
	Jestem bezrobotny/-a	183	17%
	Jestem emeryt{a}/rencist{a}/ka	246	23%
	Jestem student{a}	113	10%

STRUKTURA PRÓBY		N	%
		1072	100%
Miejsce zamieszkania	Wieś	404	38%
	Miasto do 20 tys. mieszkańców	137	13%
	Miasto 20-99 tys. mieszkańców	210	20%
	Miasto 100-199 tys. mieszkańców	191	18%
	Miasto 200-500 tys. mieszkańców	130	12%
Województwo	dolnośląskie	92	9%
	kujawsko – pomorskie	47	4%
	lubelskie	79	7%
	lubuskie	31	3%
	łódzkie	56	5%
	małopolskie	104	10%
	mazowieckie	122	11%
	opolskie	14	1%
	podkarpackie	68	6%
	podlaskie	53	5%
	pomorskie	62	6%
	śląskie	180	17%
	świętokrzyskie	16	2%
	warmińsko – mazurskie	33	3%
	wielkopolskie	68	6%
	zachodniopomorskie	47	4%
Posiada dzieci	Tak	657	61%
	Nie	414	39%

Opracowanie raportu:

Dominika Maison

Sylwia Jasińska

ul. Podbięty 57, 02-732 Warszawa
tel. (22) 828-28-85 / kom: 512-437-457
biuro@maison.pl ; www.maison.pl

